

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Satisfactio vt pars poenitentiae diuersimodè consideranda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

detrahat: quia loci sanctitas est ad exemptionem ab effusione seminis humani, non autem à detractione. Similiter sacrilegium est si sacerdos fornicetur: quia sanctificatus est ad castitatem, non autem, si blasphemet: quia non est ad eius oppositum directè sanctificatus, & sic de similibus. Ex his nanque habes unde potes discernere quæ sint sacrilegia ab his quæ non sunt sacrilegia, etiam si sint peiora sacrilegio.

Ars vel officium sagittarij an & quando sit illicita.

Sagittarij ars seu officium, quamvis secundum se non minus liceat quàm aliorum armorum usus, quia tamen ab Ecclesia prohibetur contra Christianos (vt patet in capitulo artem, extra de sagit.) sub pœna excommunicationis, inter prohibita computatur. Sed quia glossatur inhibitiō hæc, & restringitur ad bellum iniustum contra Christianos, promiscuè pro nihilo haberi videtur canon iste, dum quilibet bellum suum vt iustum habet.

Satisfactio vt pars pœnitentiæ diuersimodè consideranda.

Satisfactio sacramentalis (quæ scilicet est tertia pars sacramenti pœnitentiæ, quum distinguitur in tres partes, scilicet constitutionem, confessionem, & satisfactionem) quæ vulgariter vocatur pœnitentia iniuncta à confessore, consideranda est primo, à confessore si imponenda est, & quæ, quanta, qualis & quâdo. Regulariter siquidem in omni confessione sacramentali imponenda est satisfactio aliqua: vt sacramentum pœnitentiæ omnes materiales suas partes habeat. Dico autem regulariter: quoniam in tribus casibus omitti potest: Primus est, si constaret pœnitentem satisfecisse integrè: nam tunc nulla satisfactio

iniungenda: quia sacerdos debet Dei iudicium imitari, utpote Christi minister: ac per hoc poenitentem coram Deo non amplius obligatum ad satisfaciendum pro confessis peccatis, debet non ligare ad satisfaciendum pro peccatis illis. Secundus est, quando impotentia poenitentis excusat, utpote quia in extremis constitutus tantam non potest satisfactionem exolvere. Potest enim tunc absolui, & satisfactio iudicari tali infirmo, & diuino relinqui iudicio, adiuvanda tamen suffragiis Ecclesiae: ut habetur xxvi. quaest. vii. ab infirmis.

Tertius est, indispositio poenitentis, quia nullam vult poenitentiam hic peragere, sed offert se in purgatorio subiturum. Talis enim videtur absolvendus & relinquendus purgatorio ad satisfaciendum, si casus sit possibilis: quia saltem semel signare se signo Crucis, nullus refutaret. Quid autem imponendum sit, constat: scilicet vel ieiunium vel oratio vel eleemosyna, extenso ieiunii nomine ad omnes corporales exercitationes propter Deum, &c. Quanta autem & qualis debet esse, considerandum est ut sit commensurata tribus scilicet peccatori, peccato, & fini, hoc est sanitati animae: sicut medicina debet esse proportionata primo infirmo, secundo infirmitati, & tertio sanitati. Oportet enim videre fortem vel debilem infirmum secundum animam, & qualiter dispositus seu promptus est ad satisfaciendum, nam sicut infirmo secundum corpus, forti & bene disposito potest dari fortis medicina, debili autem minime: ita poenitenti bene praeparati & robusti animi satisfactio quam meretur imponenda est: debiliter autem dispositis datur satisfactio parvula iuxta debilitatem sui animi, & parvulus ignis foueatur apposita palea, & non suffocetur appositis magnis lignis desuper. Similiter considerandum est quali morbo laboratur, Nam luxuria

ieiunio.

ieiunio, auaritia eleemosyna, blasphemia diuinis laudibus, &c. curatur. Oportet & plurimum aduertere, vt sanitas animæ conseruetur, iniungendo pœnitenti vt excidatur causa peccatorum: puta tollere talem conuersationem, manere in tali modo, & sic de alijs. Quando demum imponenda est, nihil refert imponere ipsum ante vel post absolutionem: sufficit siquidem præparatio pœnitentis ad illam.

Caueat autem confessor ne illorum usum sectetur qui dant pro sacramenti pœnitentia semel Pater noster, aut aliquid parum tunc implendum, vt pœnitentia fiat in gratia, & nihilominus multa imponunt pro satisfactione. Nocua est hæc cautela pœnitentibus: quia tota illa reliqua satisfactio imposita, non est sacramentalis, ac per hoc non tantum valet sicut si esset absolute imposita. Timetur quoque plus quam oportet: quia non oportet iterare confessionem, vt isti fortè putant aut dubitant, si pœnitentia quæcumque facta est in peccato mortali, vt alibi declaratum est. Est & secundò satisfactio exequenda à pœnitente necessario in charitate, totam, quando vbi, & sicut imposita ac acceptata est. Vbi sciro quod regulariter exequutio pœnitentiæ seu satisfactionis fructuosæ, omnes dictas condiciones requirit. Et licet varia videatur opinio circa hæc, vt diffusè scripsimus in fine commentariorum super tertia parte, conclusio tamen est quantum ad necessitatem, quòd omittere satisfactionem est peccatum, sed non mortale, si desit contemptus: quia non omitteritur aliquid necessarium ad salutem: quia satisfactio est solutio pœnæ temporalis omisæ debitæ, quæ si hic non soluat, in purgatorio soluetur.

Quantum verò ad charitatem, quòd si non fit in charitate, licet valeat in foro Ecclesiæ (sicut valét homo canonicæ dictæ in peccato mortali à sacerdote)

non tamen tunc valet ad expiationem poenae debitae coram Deo pro peccatis: quia sine charitate nihil mihi prodest, inquit Apostolus: Valebit tamen quo ad hoc quando redibit peccator ad cor, quia sacramentalis pars est, sicut confessio informis & baptismus informis incipit valere postea. Vide ibi si vis. Quantum verò ad integritatem, tempus locum, &c. nulla ambiguitas. Si tamen debito tempore poenitens non impleuit orationem aut ieiunium, impleat post, quoniam principale in satisfactione est ipsum opus, non circumstantia temporis.

Satisfactio sacramentalis an possit per alium exolui.

Potest demum satisfactio sacramentalis exolui per alium ad hoc voluntarium: siue ille alter à confessore sibi imponi acceptet, siue acceptatam à poenitente suscipiat in se, de consensu tamen confessori qui imposuit, vel alterius: ut mutatio sententiae quantum ad personam satisfactricem à iudice fiat. Posset tamen in articulo necessitatis sub ratihabitione hoc fieri.

Exiguntur autem ad fructuosam satisfactionem vnus pro alio, duo, scilicet charitas, qua opera vnus communicantur alteri, & computantur ut vnum in Christo, & causa rationabilis: quoniam declinare à bono ad minus bonum non debet quis absque causa rationabili, satisfactio autem per alterum est minus bona poenitentia: quia non est nisi poenae solutio: si autem ipse per seipsum satisfaceret, esset & poenae solutio, & sibi ipsi meritum & remedium seu medicina.

Vitium scandali dupliciter committitur.

Scandalum (hoc est dictum vel factum minus rectum occasionem spiritualis ruinae praebens) pecca-